

NEWSLETTER 2-3/2010

koordinátora rozvoje cyklistické dopravy v ČR

Ministerstvo dopravy

Konference, semináře, workshopy...

NEWSLETTER koordinátora rozvoje cyklistické dopravy v ČR • 2-3/2010 • strana 1

**Křížem krázem Vysočinou na kole 2010
14. – 20. 8. 2010**

Již 3. ročník putování na kole Vysočinou pořádá příspěvková organizace Vysočina Tourism. Startuje se 14. srpna z Jihlavy.

www.region-vysocina.cz/nakole

**Slovenská cyklokonference 2.-3. 9. 2010,
Liptovský Mikuláš**

Je určena dopravním institucím, odborníkům, urbanistům, architektům, dopravním inženýrům, občanským aktivistům a sdružením, které se věnují cyklistické dopravě

www.mulica.sk

Pražské cyklozvonění 19. 9. 2010, Praha

Cyklistická akce pro rodiny s dětmi nejen z Prahy

www.cyklozvoneni.cz

Zažij město jinak 25. 9. 2010, Praha

Akce k podpoře bezmotorové dopravy spojená s Velkou podzimní cyklojízdou.

www.auto-mat.cz

Česko jede 7. 10. 2010, Brno

Bike konference s tematikou podpory cykloturistiky pořádaná v rámci mezinárodního veletrhu BIKE Brno.

www.bvv.cz/sport-life

BIKE Brno 7.-10. 10. 2010, Brno

Mezinárodní veletrh věnovaný cyklistice

www.bvv.cz/sport-life

**Silniční konference 19.-20. 10. 2010, Hradec
Králové**

Již 18. ročník odborné konference pod záštitou ministra dopravy.

www.silnicnikonference.cz/2010/

**Dopravná infrastruktura v městech
20.-21. 10. 2010, Žilina**

Odborná konference.

Sweizmobil 23. 11. 2010, Praha

Sweizmobil 24. 11. 2010, Olomouc a Brno
Prezentace Schwemobilu - projektu na podporu aktivní turistiky se zaměřením na cykloturistiku a jeho aplikace do podmínek ČR. Pořádá Nadace Partnerství spolu s CDV. www.nap.cz

Kalendář odborných akcí

se zaměřením na cyklistiku najdete v samostatném sloupci na www.cyklostrategie.cz. Termín vámi plánovaných akcí koordinujte s těmi již avizovanými. Informace o odborných konferencích, workshopech i s odkazem na podrobné informace o akci zasílejte přímo do redakce newsletteru.

Podpora cyklistické dopravy v dánském duchu

Je možné jezdit ve vašem městě na kole? Je to bezpečné? Je to dokonce lákavé? Pokud můžete odpovědět ano na všechny tři otázky, potom má cyklistická kultura ve vašem městě velkou naději na rozvoj. Často jsou ale odpovědi záporné a pak následuje otázka: jak se to mohlo stát a co je možné udělat pro změnu?

Inspirací pro podporu cyklistické dopravy může být postupná a taktéž trnitá cesta Kodaně k prosazování kola jako dostupného a přijatelného dopravního prostředku od 60. let minulého století až po současnost. Je třeba pochopit, že statisíce lidí na kolech v ulicích Kodaně nejsou ani „cyklisty“ ani „environmentalisty“. Pro kolo se rozhodli proto, že mohou využít bezpečné, rychlé infrastruktury a že se v podstatě jedná o jeden z neefektivnějších dopravních prostředků. Jízdní kolo se zde stalo trvalou a nedílnou součástí pracovního i soukromého života, kde se cyklistikou začíná žít v dětství a kde jízda na kole je životním stylem, nikoli nutností. Jízda na kole je přirozenou součástí každodenního života a na kole jezdí úplně každý.

Kodaň se v mnoha směrech podobá jiným městům. Má starobylé centrum, které je ale obklopené širokými třídami, okolo nichž se prostírá typická městská zástavba. Když návštěvníci přimhouří oči, mohou v Kodani spatřit odraz svého vlastního města a představit si, jak by kodaňská živoucí hmota kol vypadala u nich doma. Přes třicet let dopravního a územního plánování pomohlo ke změně pohledu na dopravu na kole, která se stala účinnou volbou přepravy se všemi souvisejícími sociálními výhodami. Unikátní přístup k propagaci využívání kola obyvateli měst a k povzbuzení měst k investicím do infrastruktury, je založen na základních principech marketingu:

1. **Filosofie „z bodu A do B“**, aneb rychle, pohodlně a bezpečně - cílem je projektovat a koncipovat moderní město, vyhovující i cyklistům a nabízející řešení, která cyklistům dají možnost jezdit na kole celý život a prospívat tak svému zdraví i životnímu prostředí (součástí opatření jsou i legislativní změny v oblasti cyklistiky).
2. **Positivní marketing jízdních kol** – cílem je změnit obecné vnímání skutečnosti, že jízdní kolo není jen jakási zelená alternativa, ale že je plnohodnotným prvkem dopravní mobility, jejíž správné nastavení je v důsledku prospěšné pro jednotlivce i společnost. Cyklistická doprava za sebou naštěstí zanechává pozitivní zřetelné společenské stopy, které lze použít pro její obhajobu – v kampaních i dalších komunikačních aktivitách.
3. **Jízdní kolo jako symbol svobody pro každého** – cílem je, aby město bylo příjemné pro život, musí umožňovat mobilitu pro všechny. Musí být dobře přístupným prostorem, který umožňuje všem obyvatelům i návštěvníkům přirozeně fungovat, tedy žít. Kvalitní cyklistická infrastruktura může napomoci sociálnímu začlenění napříč věkovými skupinami.
4. **Znovuobjevení potenciálu cyklistiky** – cílem je kolo znovu zařadit mezi hlavní prostředky městské dopravy tak, jak je tomu v jiných západněji situovaných zemích EU.

Více: www.cyklokonference.cz a www.cyklostrategie.cz/temata/tema-1-cyklo doprava/

OCENĚNÍ

Česká dopravní stavba roku 2009

Region Orlicko – Třebovsko získal prestižní Cenu Státního fondu dopravní infrastruktury v rámci soutěže Česká dopravní stavba roku 2009 za unikátní Cyklostezky údolím Tiché Orlice a Třebovky.

Více na: www.cyklostrategie.cz/prikklady/priklad-5-dopravni-stavba-roku/

Smrť nových cyklostezek

Za poslední tři roky bylo do cyklostezek investováno asi 3,0 miliardy Kč. V roce 2003 bylo u nás pouze 350 km cyklostezek, dnes jich je asi 1 600 km. Většina byla postavena díky finanční pomoci ze Státního fondu dopravní infrastruktury a Strukturálních fondů EU. Mnohé z nich byly otvírány v nedávné době (podél Moravy, Bařova kanálu a Bečvy ve Zlínském kraji, na Uhersko-Brodsku, první úseky cyklostezek projektu Jihlava – Třebíč – Raabs a mnoho dalších).

Další výstavba - Karlovarský kraj zahájil výstavbu tří nových úseků páteřní Cyklostezky Ohře

V rámci projektu Cyklostezka Ohře Karlovarský kraj zahájil výstavbu tří nových úseků z Chocovic do Kynšperka nad Ohří a průjezd městy Sokolov a Loket. Celková délka nových úseků je 13,5 kilometru. Náklady na stavbu dosáhnou 133,9 milionu korun, z toho dotace z ROP Severozápad činí 85 procent celkové částky. Po 7,5 procentech půjde z krajského rozpočtu a příspěvkem ze státního rozpočtu. Stavbu všech tří úseků provede sdružení „Cyklostezka Ohře – ALGON a bss BAŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST. „Dokončení všech tří nových úseků je naplánováno na květen 2011.

O zasílání newsletteru si pište na:
jaroslav.martinek@cdv.cz

Příprava projektu Česko jede

Česká republika je zemí cyklistice zaslíbenou. Nakolik, to si možná ani neuvědomujeme, když sem tam lačně pošilháváme po magistrálách zahraničních cyklostezek či masivech nedalekých Alp. Přitom existuje málo zemí nabízejících tak pestrý terén pro pohyb na kole, od nenáročných rovinatých lokalit po horské oblasti.

Proto Asociace turistických regionů (ATUR) společně s Centrem dopravního výzkumu, v. v. i. a dalšími partnery připravují do Integrovaného operačního programu (IOP) projekt pod názvem „Česko jede“. Projekt bude podán do 30. 9. 2010 a jeho realizace se plánuje na období 2011 - 2013.

Více: www.cyklostrategie.cz/temata/tema-2-rekreace-volny-cas-cestovni-ruch/

Samotný projekt bude mít pět hlavních výstupů

- Sběr/konverze a aktualizace dat pro vytvoření sdílené databáze turistických informací (datový sklad).
- Vytvoření internetového portálu.
- Vytvoření mapové aplikace propojené s datovým skladem, využívající aktuální mapový podklad a funkce routování.
- Společná propagace/kampaň v ČR.
- Vytvoření metodického zázemí realizace projektu.

Nové webové portály

Alfou a omegou projektu Česko jede bude jeho propojení s regiony a jejich webovými portály. Pro léto 2010 bylo spuštěno hned několik nových portálů.

Jihomoravský kraj zahájil testovací provoz svého nového krajského cyklistického portálu - <http://cyklostezky.testujeme.cz/>, který se svou podobou přibližuje projektu Česko jede. V průběhu srpna 2010 bude již fungovat na adrese www.cyklo-jizni-morava.cz.

Rovněž Cyklostezka Bečva má své nové stránky, které byly spuštěny počátkem července 2010 na adrese www.cyklostezka-bečva.com. Podávají základní informace o cyklostezce, zajímavostech a službách v jejím okolí. Návštěvníci se dozvědí také o tom, kam na její trase mohou dojet i s kolem cyklobusy a cyklovlaky. K dispozici mají mapy ke stažení a přehledný mapový portál.

Pro oblast Jihočeského kraje je novinkou nový webový portál Českých drah <http://cz.pujcovnykol.cz/>, kde si kolo můžete předem on-line rezervovat. Právě v Jihočeském kraji existuje největší síť půjčoven, tzv. ČD BIKE. K dispozici je cca 200 kusů jízdních kol, které je možné si zapůjčit na 15 železničních stanicích Českých drah a vrátit je dokonce možné na 28.

Nový portál získala i Labská cyklostezka na adrese www.labskastezka.cz. Protože jde současně o vodní trasu, portál nabízí informace i dalším cílovým skupinám: pěším a in-line bruslařům, kočárkům, běžkařům, cyklistům, vozičkářům a vodákům.

Příklady dalších cyklistických portálů:

www.bikearena.ergis.cz, www.rychlebskestezky.cz,
www.mtbbeskydy.cz, www.jihoceske-cyklostezky.cz,
www.opavounakole.info, www.mlynarskastezka.cz
www.trails.cz, www.vltavska-cyklostezka.cz

Inspirativní odpočívky

Při letošní jízdě pro trasu greenways Praha-Vídeň, kterou již tradičně pořádala Nadace partnerství ve spolupráci s rakouskými partnery, bylo odhaleno i několik nových informačních tabulí a odpočívek. Originální řešení mají odpočívky na stezkách u obce Jevišovka na Znojemsku. Via Ciconia je již třetí originálně výtvarně pojatou zastávkou u cyklostezky blízko Jevišovky. Jejím autorem je ivančický rodák, výtvarník Josef Zahradník. Dřevěná čapí rodinka shlíží na lavičky a infotabuli z výšky několika metrů a stala se tak i nepřehlédnutelným orientačním bodem na trase.

VELO-CITY Global 2010 22-25. 6. 2010, Kodaň

Velo-city Global byla první konference, na kterou se do Kodaně sjeli odborníci a profesionálové z odvětví cyklistiky z celého světa. Evropská cyklistická federace zvolila za místo konání konference Kodaň kvůli její dlouholeté cyklistické tradici a také proto, aby účastníci mohli na vlastní oči spatřit, že při soustavném nasazení může jízda na kole dosáhnout skutečně velkého podílu na trhu. Kodaň ukazuje, že počet cyklistů může stoupat i při hospodářském růstu a vysoké kvalitě života. Konference poukázala na to, že kolo může přispět ke zlepšení kvality života po celém světě a při řešení globálních problémů, jakými jsou dopravní zácpy, obezita a změny klimatu. Více na: www.velo-city2010.com.

Podpora rekreační cyklistiky ve švýcarském duchu

Asociace turistických regionů (ATUR) společně s Centrem dopravního výzkumu, v. v. i., a dalšími partnery připravují do Integrovaného operačního programu (IOP) projekt pod názvem „Česko jede“. Součástí přípravy projektu byla i koncem dubna šestidenní stáž u švýcarské organizace SchweizMobil. Cílem stáže bylo seznámit se se švýcarským modelem podpory domácího cestovního ruchu, který je pro Českou republiku velmi inspirativním řešením. Propojuje všechny druhy bezmotorové dopravy do jednoho informačního a organizačního systému při zapojení státu, kantonů, obcí, turistických regionů a privátního sektoru.

Základní principy projektu Česko jede budou vycházet ze švýcarského modelu, kde nadace SchweizMobil vytvořila unikátní systém propojení národních sítí stezek pro pěší, cyklisty, in-line bruslaře a malou vodní turistiku. K tomu má dobré podmínky i Česká republika, proto bylo potřeba se zblízka podívat, jak jednotný systém značení, propagace, marketingu a prodeje služeb a produktů na těchto stezkách funguje. Více na www.cyklostrategie.cz nebo www.schweizmobil.ch.

Stejně jako se domácí cestovní ruch řeší na třech úrovních v Čechách, i ve Švýcarsku spolupracují subjekty na místní, krajské (kantonální) a národní úrovni. Model SchweizMobil však přinesl zásadní změnu. Národní centrála Schweiz Tourismus propaguje přesně ty stezky, které kantony značí a které pak cestovní kanceláře prodávají domácím i zahraničním turistům. Vše se vzájemně podporuje a přináší kvalitní služby návštěvníkům a příjmy místním podnikatelům. Při vytváření systému značení i konkrétní nabídky spolupracují všechny tři úrovně – to je to, co je pro Švýcarsko typické. Nadace SchweizMobil přitom hraje roli koordinátora všech partnerů. Našla také podporu u úředníků na Ministerstvu dopravy v Odboru „poklidné dopravy“ (pozn. orig. název Langsamverkehr).

Základem SchweizMobilu je síť tras vzájemně provázaná v asi pěti stech místech, která jsou napojena na systém veřejné dopravy – vlaky, lodě, lanovky či autobusy, umožňující kombinaci jednotlivých druhů dopravy. Systém tak umožňuje vytvářet nabídky pro turisty ze Švýcarska i ze zahraničí. Další výhodou sítě turistických tras je jednotné národní značení, a to jak pro pěší a cyklisty, tak například pro in-line bruslaře, vodáky i handicapované. Systém je vybudován jako vizuální „skládačka“, která se vzájemně doplňuje, umožňuje rozlišit systém tras od lokálních až po národní.

Nápadů a dobrých příkladů, které by se mohly využít pro podporu cyklistiky, je opravdu dost. Teď je třeba získané zkušenosti využít pro podporu cyklistiky a cykloturistiky. Doporučení, která se promítají do českého kontextu a do připravovaného projektu Česko jede, jsou následující:

1. Institucionalizace projektu & „Partneři jsou důležitější než technika“
2. Značení
3. Design pro celou kampaň
4. Koordinace sítě tras
5. Propojenost s veřejnou dopravou
6. Internet – www.ceskojede.cz
7. On-line mapové podklady
8. Tištěné materiály, tištěné mapy
9. Prodejnost balíčků
10. Marketing

Projekt, který za ČR iniciovala a ze švýcarských grantů realizuje Nadace Partnerství, bude pokračovat v listopadu odbornými semináři za účasti švýcarských odborníků.

Více: www.cyklostrategie.cz/temata/tema-2-rekreace-volny-cas-cestovni-ruch/

Projekt Stezky železné opony má pokračovat i v roce 2011

Do další fáze postoupil projekt vytvoření asi 6800 kilometrů dlouhé Stezky železné opony, která má jako třináctá mezinárodní EuroVelo trasa procházet Evropou ze severu od Norska až na jih po Turecko. Na letošní červnovou výzvu Evropské komise vypsanou DG Enterprise & Industry reagovala Evropská cyklistická federace (ECF) podáním projektu, do něhož se zapojí 11 partnerů z celkem 5 států střední Evropy. Za Českou republiku je partnerem projektu Nadace Partnerství, která náš stát také v ECF zastupuje

Vytvořit tak dlouhou stezku vedoucí celkem přes 23 států napříč Evropou nebude vůbec jednoduché. „Je nutné hlavně vytipovat partnery, kteří pak společně podají jeden velký projekt,“ říká Daniel Mourek z Nadace Partnerství. „V tomto projektu bude hrát klíčovou roli komunikace, a to nejen mezi sousedními regiony uvnitř každého státu, ale také s těmi za hranicemi. Cílem je připravit akční plán, který by měl zmapovat situaci v oblastech, kudy stezka povede, zejména kvalititu

cest a značení, služeb pro cyklisty a možnosti dopravy s kolem (inermodalita). Proto chystáme tři regionální workshopy, kterých by se měli zúčastnit zástupci z Karlovarského, Plzeňského, Jihočeského a Jihomoravského kraje a jejich přeshraniční partneři,“ dodává Daniel Mourek. Pokud bude projekt úspěšný, měl by být realizován během roku 2011. Iniciátor myšlenky Stezky železné opony Michael Cramer se po absolvování cesty na kole po německo-německých hranicích v předlo-

ském roce, vydal letos projet další část z Chebu do Vyššího Brodu, mj. proto, aby doplnil a aktualizoval data v průvodci, který v Německu již vyšel dokonce i v angličtině. Neskrýval překvapení, na jak málo místech se připomínají pečlivě hlídaná území, která před více než dvaceti lety rozdělovala Evropu.

Kontakt: Daniel MOUREK, mourek@nap.cz, tel.: 274 816 727

Strategie aktivního cestování pro Anglii

Vládní strategii aktivního cestování pro Anglii představili jako společnou publikaci Ministerstva dopravy a zdravotnictví v Británii. Strategie doporučuje se na národní úrovni přeorientovat na pěší chůzi a dopravu upozorňuje přitom na možnost ušetřit miliony liber aktivním cestováním, jako to udělali například v Holandsku. Britská organizace pro udržitelnou dopravu SUSTRANS věří, že návrat od osobní motorové dopravy k aktivní dopravě pěší a cyklistické je klíčem k řešení problémů obezity, klimatických změn, znečištění ovzduší a bezpečnosti v dopravě. Změn může být dosaženo přerodělením stávajících rozpočtů na dopravu či zvýhodněním pěší, cyklistické a hromadné dopravy, která je zdravá, šetrná k životnímu prostředí a zvyšuje kvalitu života.

Více na webu Active Travel Strategy - <http://www.dft.gov.uk/pgr/sustainable/cycling/activetravelstrategy/>

Půjčovny kol se vrací na železnici

Ještě před dvěma lety fungovala celostátní síť půjčoven kol ve vybraných železničních stanicích. České dráhy, které systém půjčoven provozovaly, ho však po dvou letech chtěly celý zrušit. Naštěstí se úplná síť zachovala aspoň v jižních Čechách, kde nyní funguje 13 půjčoven na nádražích a v dalších 14 nádražích lze kolo vrátit, nebo po předchozí domluvě vyvednout. Letos se ale také otvírají nové půjčovny i jinde.

Příkladem může být Chrudim, kde provoz drážní půjčovny kol rozjely ČD spolu s městem. Půjčovny kol fungují také v několika železničních stanicích v královéhradeckém a jihomoravském kraji. Podmínky pro půjčení jsou přitom všude stejné: cena, kauce a dva doklady. Výhodou pak je, že ČD tato kola přepravují zdarma. Jak uvedl krajský ředitel Českých drah pro jižní Čechy Jiří Kafka: „Počet vypůjčených kol nám rok od roku vzrůstá, proto neustále rozšiřujeme síť míst, kde lze kola vypůjčit i vrátit. Letošní novinkou jsou v jižních Čechách v oblasti Třeboňska od 1. srpna koloběžky. Pokud bude zájem, rozšíříme půjčování koloběžek po celých jižních Čechách,“ dodává Jiří Kafka. Více na <http://cz.pujcovnykol.cz>

I v zahraničí obliba této služby stoupá. Například ve Švýcarsku má půjčovna RENT A BIKE na nádražích 142 poboček a modely k půjčení nabízí i hendikepovaným. Švýcaři je využívají i na větší cyklistické akce, kdy se na základě rezervací svážejí desítky kol do míst, kde je o ně právě zájem. Více na <http://rentabike.ch>

Zájem o přepravu kol na naší železnici roste, předplatné pro kola ale zatím chybí

Oproti 400 tisícům přepravených kol v roce 2008, zaznamenaly ČD v roce 2009 již 750 tisíc přepravených kol a to i díky lepší evidenci přepravy. Letošní sčítání proběhlo od 17. do 25. července. Získaná data o počtech přepravených kol v jednotlivých vlacích, budou sloužit jako podklad pro nasazení vozů vhodných pro přepravu kol v následujícím grafikonu. Analýza tedy má ukázat, kde je kapacita pro kola dostačující a ve kterých vlacích by mělo dojít k rozšíření této oblíbené služby.

České dráhy také zvyšují počet vlaků „s kufrem a kolem“ tedy těch, ve kterých lze přepravovat kola. Počet spojů se zvýšil z 3500 v roce 2009 na 4500 v letošním roce. Z celkového počtu je povinná rezervace pro kolo nutná pouze u cca 116 spojů typu SC, EC, IC a rychlíků, jejichž trasa je během roku dotčena dlouhodobými výlukami s náhradní autobusovou dopravou. Problematické je dopravovat se s kolem v českých rychlíkových soupravách do zahraničí. Zdaleka ne všechny mezinárodní spoje umožňují přepravu kol, což způsobuje problémy zejména zahraničním dálkovým cyklistům při nástupu na trasu nebo dojezdu domů. Bohužel, podobná situace je i v zahraničí například u vysokorychlostních vlaků sledujících oblíbené dálkové cyklotrasy jako je Dunajská cyklostezka.

Kola ve svých prezentačních vlacích přepravoval také RegioJet, a to za cenu 15 Kč. Všechny spoje, které tato společnost provozovala, měly prostor vyhrazený pro přepravu bicyklů. Jednalo se o víceúčelový prostor s nízkopodlažním přístupem a možností sezení u kola. „Tento způsob přepravy kol je pro cestující asi nejpříjemnější a prakticky všechna nová, moderní vozidla mají podobně uzpůsobený víceúčelový prostor pro přepravu kol,

kočárků a invalidů na vozíku. Další výhodou je právě nízkopodlažnost a široké nástupní dveře. Všechny tyto atributy cyklisty, ale i rodiče s kočárky lákají k využití vlaku ke svým cestám. V průběhu našich prezentačních jízd jsme zaznamenávali plynulý nárůst zájmu o přepravu kol. Jen v červenci jsme v našich vlacích převezli 836 kol, což je průměrně 27 kol denně a 3-4 kola v jednom vlaku,“ uvedl k tomu její provozní ředitel Jan Paroubek.

Nabídka přepravy kol se v ČR zatím ale stále orientuje jen na rekreační cyklisty. Zatím schází možnost cenově výhodné pravidelné přepravy s kolem např. do práce či do školy. Zatímco některá velká města, jako Praha a Brno zvýhodňují pravidelné uživatele (předplatitele) i při přepravě kol tím, že přepravné za kolo je zdarma, na železnici čeští cyklisté zatím tuto nabídku postrádají. Přitom

v zahraničí je měsíční či roční předplatné pro kolo běžné. Možnost zvýhodněné přepravy s kolem totiž zvyšuje intermodalitu, tedy i počet uživatelů hromadné dopravy. Jde především o stále zákazníky drah, kterým systém nabízí další výhody. V tomto směru patří k nejpropracovanějším systémům ten ve Švýcarsku.

